

PAK

Progressief Akkoord

**Visiedocument
2018 - 2022**

**Actief, sociaal, betrouwbaar
in een zelfstandig Brunssum**

Lijst 2

Visie document PAK Progressief Akkoord Brunssum

Brunssum zelfstandig	
1 Uitgangspunten	4
2 Wonen	6
3 Werken	8
4 Gezondheid	11
5 Milieu	14
6 Veiligheid	17
7 Welzijn en sport	19
8 Verkeer	21
9 Sociale aangelegenheden	22
10 Vergrijzing en krimp	24
11 Recreatie en vrije tijd	25
12 Financiën	26
13 Oproep voor een politiek zonder racisme	28

Brunssum zelfstandig

Het had niet veel gescheeld of Brunssum had als zelfstandige gemeente de langste tijd gehad. Toen het herindelingsvuur werd opgestookt door de landelijke partijen en vanuit de Provincie voornamelijk Koopmans en Geurts in Brunssum verkondigden dat Brunssum moest instappen in de fusie Landgraaf Heerlen zonder ook maar enige vorm van onderzoek, aanleiding of wat dan ook, besloot het PAK het voortouw te nemen. We wilden die plotselinge draai, dat geroeptoeter van een aantal bestuurders een halt toe roepen. De andere lokale partijen sloten aan en we werden één lokaal front tegen die ondoordachte oproepen. We spraken in bij de Provincie en we spraken ons ongenoegen uit. Heel veel activiteiten volgden. Als lokale partijen merkte we dat ons meerderheidsstandpunt niet helder en stevig genoeg werd uitgedragen. Op 26 september kwam er een stuk in de raad om voor alleen het uitdragen van ons standpunt en het ondernemen van activiteiten om de herindeling te voorkomen een bestuurscommissie herindeling in het leven te roepen. Dat vonden de landelijke partijen zo erg, dat ze stopten met besturen. De lokale partijen werden gedwongen om Brunssum bestuurbaar te houden. Dat hebben we dan ook gedaan.

Waarom moet Brunssum zelfstandig blijven

Ondanks dat het Rijk heel wat taken bij de gemeente op het bord heeft gelegd de afgelopen jaren, kan Brunssum dit nog steeds aan. Het Rijk heeft ons die taken gegeven, maar met een fikse korting op het budget. Ja, dat voel je als gemeente, maar we wisten dat ook vooraf. Desondanks ging het oude bestuur een hele hoop nieuwe plannen maken, waarbij nooit de vraag gesteld werd: wat hoeven we nu niet meer te doen? Dan is de pot vlug leeg en als dan de bodem bijna te zien is, zeggen de landelijke partijen: bekijk het maar. Wij kunnen Brunssum niet meer besturen, laat Heerlen het maar doen. Er is nog geld genoeg om de komende jaren zelfstandig te houden. Daar zit de pijn niet. Waar wel de pijn zit, is dat landelijke partijen hun invloed zien afkalven. Als ze dan in een groter geheel toch nog met enkele mensen vertegenwoordigd zijn, dan hebben ze hun invloed weer terug. Wil je structureel genoeg geld hebben, dan zul je de zaken die de afgelopen jaren zijn aangezet eens goed tegen het licht moeten houden. Waarom kwam dat plan er, wat hebben de burgers eraan, welke prioriteiten stellen we, welke oud beleid kan geschrapt worden. Daar is in de afgelopen periode niet over nagedacht. Miljoenen zijn uitgegeven zonder daarover na te denken. Voor een zelfstandig Brunssum is een zelfstandig denken bestuur nodig. Een bestuur dat goede plannen ontwikkelt, maar ook zaken durft te laten en te schrappen.

Ook wij als Pak hebben ideeën en plannen. Er ligt genoeg op de plank, maar eerst overbodige zaken schrappen, voordat je aan iets nieuws begint. Dus structureel ruimte maken. Incidentele financiële ruimte is er voorlopig genoeg, maar dat moet niet het uitgangspunt zijn.

Het idee dat alles beter, efficiënter, effectiever gaat in een grote stad dan in een kleine stad, is inmiddels wel achterhaald. Dat herindeling de oplossing is voor problemen als geldtekorten voor de zorg, is klinkklare nonsens. Onderzoeken hebben aangegeven, dat herindeling of schaalvergroting niet de oplossing is. Voorbeelden te over: Hoensbroek bij Heerlen, Geleen-Sittard, de Nationale Politie, enz. Er is met ons altijd te praten over zaken, maar over de herindelingskwestie kun je niet zo maar even wat regelen en van de ene dag op de andere dag aansluiten. Toch wel erg ondoordacht allemaal.

Wij blijven voor een zelfstandig Brunssum.

1. Uitgangspunten

Het PAK is geen partij die star een bepaalde ideologie aanhangt, maar een partij die haar fundamenten vindt in de erkenning en verbinding van humanistische principes op het gebied van mens, natuur, milieu en maatschappij. Eerst de mens en niet eerst de winst of het pluche, dat is winst.

De leidende principes voor het PAK

- De erkenning van de gelijkwaardigheid van mensen. Iedereen moet kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Ook de sociaal, economisch en fysiek zwakkeren. Rechtvaardigheid en (toegang tot) recht geldt voor iedereen.
- De onaantastbaarheid van de menselijke waarde.
- Mens en milieu zijn met elkaar in evenwicht. Bescherming van milieu door duurzame maatregelen eist constante aandacht. Fossiele brandstoffen zijn eindig. Er moet niet meer geïnvesteerd worden in onderzoek en exploitatie van nieuwe fossiele brandstoffen zoals schaliegas. Ook niet in tijden waarin duurzame oplossingen onder druk komen te staan onder het mom van economische groei. Economische groei moet altijd duurzaam zijn en mag niet ten koste gaan van de (groene) leefomgeving.
- Erkenning van de eindige economische groei, het verantwoord omgaan met (schaarse) middelen, is bittere noodzaak.
- Solidariteit, niet voor de "ik-maatschappij" van graaien en het recht van sterkste, maar de "wij" samenleving" van elkaar helpen en steunen. Om ieder individu in staat te stellen een eigen bestaan op te bouwen en het maximale uit zichzelf te halen. Hulp en ondersteuning voor degenen die dat nodig hebben is geen gunst, maar komt voort uit de sociale overtuiging en beleving.

Het PAK is een onafhankelijke politieke partij, die zich breed opstelt, maar oog heeft en opkomt voor de sociaal, economisch, fysiek of psychisch kwetsbaren of die dat dreigen te worden, als gevolg van (stapelings van) problemen. Het PAK kent geen financiers of sponsors. Haar inkomsten komen van leden/ sympathisanten en opdrachten van raadsleden en wethouders.

Het PAK is een partij die zich inzet voor een zorgvuldig, afgewogen gebruik van de omgeving. Ook in tijden waarin het economisch tegen zit en het economische denken de overhand neemt. En de omgeving even minder relevant zou moeten zijn. Het PAK gaat uit van eigen keuzes, niet ingegeven door richtlijnen of programma's van overkoepelende landelijke partijen. Maar wel ingegeven door de opvatting van de leden en de partij en ontwikkelingen in de maatschappij. Daardoor kan het PAK een eigen koers varen.

Het PAK is een partij

- waar alle mensen thuis zijn die het gedachtegoed van het PAK delen
- die veelzijdig en actief is op diverse beleidsterreinen zoals wonen, zorg, werken en milieu;
- die democratisch is ingericht met een open blik op de wereld;
- die een luisterend oor biedt aan de Brunssumse bevolking;
- die juist de nuance probeert te zoeken en uitgaat van onderbouwde analyses en feiten;
- die probeert daadkrachtig bij te dragen, niet alleen door te praten maar vooral ook door te doen;
- waar pluche geen doel is maar een middel om principes te kunnen realiseren of beschermen;
- die raadswerk ziet als een politiek middel, en naast ombudswerk, ook actie voert als (mogelijke) keuzes dreigen te botsen met PAK principes;
- met raadsleden die in de gemeenteraad stemmen zonder last of ruggespraak.

Veel zaken worden niet, of kunnen niet, op lokaal politiek niveau beslist worden. De regie voor het merendeel van de zaken ligt op nationaal c.q. regionaal niveau. Daarom zoekt het PAK naar samenwerking met democratisch opererende partijen. We zijn voortdurend in gesprek met andere partijen over allerlei onderwerpen. Zowel binnen als buiten de raad proberen we meerderheden te

organiseren rondom de onderwerpen die wij belangrijk vinden. Ons doel is en blijft zoveel mogelijk beleidsruimte te creëren vanuit en voor het gedachtegoed van het PAK.

De overheid legt steeds meer taken op het bordje van de gemeente. De overheid legt meteen een fikse korting op. Daardoor is de druk op besturen groter geworden. Daarom moet Brunssum samenwerking zoeken met andere gemeentes en partijen met behoud van zo veel mogelijk autonomie. Dat is niet eenvoudig, maar we gaan de uitdaging aan. Samenwerking is dan noodzakelijk. Maar die mag niet ten koste gaan van een zelfstandig Brunssum. Schaalvergroting biedt soms oplossingen maar kent ook grote risico's en bezwaren (zoals de afstand naar de burger). Het is belangrijk vooruit te kijken en niet te blijven vasthouden aan het verleden. Maar wel het verleden, waar nodig, meenemen naar de toekomst.

- Het PAK is integer, consequent en consistent.
- Luistert met respect naar kritiek in haar eigen gelederen en daarbuiten.
- Het PAK neemt kritiek mee in haar overwegingen en toetst ze aan haar uitgangspunten.
- Keuzes worden gemaakt op basis van argumenten.
- Gezien de klimaat- en energiecrisis zullen het milieu en duurzaamheid belangrijke en bepalende pijlers zijn van nieuw beleid of wijzigingen van oud naar nieuw beleid.
- De krimp van de bevolking zal de koers mede bepalen.
- Er zullen grenzen aan de individualisering en marktwerking gesteld moeten worden.

Ons PAK uitgangspunt en motto: **eerst de mens en zijn omgeving!**

2. Wonen

Visie

Brunssum is een veilige, prettige, gezonde en betaalbare woonstad voor zowel jong als oud.

Missie

Er is een gemengde bevolkingsopbouw in de wijken.

Er is een gevarieerde, toegankelijke woningvoorraad voor de verschillende doelgroepen en samenlevingsvormen.

Er zijn op de toekomst gerichte, veilige, energiezuinige en levensloopbestendige woningen.

Er zijn kwalitatief goede woningen.

Er zijn voldoende en makkelijk bereikbare groenvoorzieningen en ontmoetingsplekken.

Bij onvoldoende of foutief georiënteerde aandacht

- kan de sociale cohesie tussen de mensen in buurten en wijken verdwijnen;
- kan er verloedering en verpaupering ontstaan met een toename van criminaliteit tot gevolg;
- vertrekt de jeugd en gaat ergens anders wonen waar wel betaalbare woonruimte beschikbaar is.

Het PAK wil daarom

- voorkomen dat er een scheefgroei binnen de wijken en tussen de wijken ontstaat;
- voorkomen dat er een scheiding tussen de diverse bevolkingsgroepen ontstaat;
- voorkomen dat er gebouwd wordt waar geen behoefte (meer) aan is;
- het contact tussen het bestuur en de bewoners verdiepen;
- bewoners betrekken bij (de ontwikkelingen van) hun wijk;
- betrokkenheid en participatie van bewoners nog verder ontwikkelen.
- dat het gemeentebestuur in een heel vroeg stadium de bewoners erbij betreft en heeft actief overleg voert over haar plannen.
- Het gemeentebestuur de mening van de bewoners en de inspraakprocedures serieus neemt en zichtbaar en controleerbaar meeneemt in de besluitvorming, zodat eenzijdige informatievoorziening van gemeentezijde wordt voorkomen.
- dat de gemeente zich inzet voor betaalbare woningbouw zowel in de koop- als huursector
- dat er extra aandacht is voor jeugd, jongeren en jonge gezinnen is, want zij borgen onze toekomst.

en vindt dat

- er op regelmatige tijdstippen onderzoek moet komen naar wachtlijsten in de huursector en dat vraag, aanbod en (wijzigingen in) knelpunten duidelijk in kaart gebracht worden;
- er een gevarieerd aanbod van sociale huurwoningen moet zijn. Uiteraard volgens de laatste (bouwtechnische en sociale) inzichten;
- de met de woningcorporaties afgesloten prestatiecontracten worden opgevolgd om te beoordelen of er conform wordt gepresteerd;
- verloedering en leegstand aangepakt moet worden door de juiste rechtsmiddelen in te zetten, bijvoorbeeld FLEX team;
- gemeente panden moet sluiten waar drugshandel plaats vindt;
- bij leegstand van winkelpanden (her) gebruik voor andere doeleinden mogelijk moet zijn, o.a. verenigingen met activiteiten;
- criminaliteit en overlast voor de buurt bestreden moet worden, ook de kleine criminaliteit;

- het stimuleren en invoeren van energiebeheersplannen voor gemeentelijke panden en nieuw te bouwen en/of te renoveren huizen belangrijk is;
- grondspeculatie en langdurige leegstand met alle mogelijke rechtsmiddelen moet worden tegen gegaan;
- Brunssum vervuilende en overlast bezorgende bedrijven moet weren, ook al heeft dat gevolgen voor ontwikkeling van werkgelegenheid en gemeentelijke inkomsten. Zeer zorgvuldige afwegingen gaan vooraf aan het afgeven van vergunningen
- wijkbeheer met de bewoners nog meer handen en voeten moet krijgen.
- het belangrijk is dat de gemeente, met inspraak van bewoners, werk maakt van de opstelling en uitvoering van wijkbeheersplannen, waarbij snelle actie volgt bij gerechtvaardigde klachten
- er alleen nog duurzaam en energieneutraal gebouwd wordt met voldoende kwaliteit en nadruk op levensloopbestendige woningen;
- ondeugdelijke en/of gedateerde woningen gerenoveerd of mogelijk gesloopt kunnen worden; uiteraard moeten kosten voor de bewoners gecompenseerd worden;
- er alleen nog maar gebouwd mag worden naar de behoeften en demografische ontwikkelingen.
- zowel koop als huur wordt aangeboden in wijken voor de diverse doelgroepen.

Het PAK is er zich van bewust dat externe dreigingen en landelijke/ regionale ontwikkelingen, zoals krimp, vergrijzing en maatregelen van overheidswege (mensen moeten langer thuis wonen), het zelfstandig kunnen bepalen van een woonbeleid op lokaal niveau drastisch beperken en bemoeilijken. Het PAK wil binnen de mogelijkheden die er zijn de boven geschetste lijnen vast houden.

Woningcorporaties hebben sociale doelstellingen en moeten daar aan gehouden worden. Het Pak houdt daarbij de volgende zaken in acht:

- beslissingen over het woningaanbod in Brunssum, de bepaling van de behoeftes, de locaties, de 'inrichting', kwaliteit, kwantiteit, maar ook keuzes voor sloop, worden voornamelijk bepaald op provinciaal en Parkstad niveau.
- de belangen van Brunssum en een aantal omliggende gemeenten komen deels overeen vanwege een vergelijkbare historisch verklaarbare demografische ontwikkeling. Daar waar nog lokale mogelijkheden zijn, is het belangrijk dat er een door de raad en college van B&W gedragen Brunssums woonbeleid komt.
- waar mogelijk zoekt het PAK regionale samenwerking met gelijkgezinden. Wijkontwikkelingsplannen zijn voor een groot deel wel nog op gemeentelijk nivo te bepalen.
- alle belanghebbenden (winkeliers, wijkteams) moeten vroegtijdig betrokken worden en hun bijdragen serieus nemen.
- de rol van té grote spelers op de bouw- en woningmarkt moet genuanceerd worden om afhankelijkheid van deze partijen te beperken.
- voorkeur geven aan lokale bedrijven.
- Brunssum moet zich niet afhankelijk maken van slechts een beperkt aantal grote partijen. Risico's dat ontwikkelingen niet doorgaan bij gebrek aan middelen bij partijen of een ongewenste, oncontroleerbare ontwikkeling krijgen, zijn te groot. Spreiding over meerdere kleine partijen heeft de voorkeur.
- geheimhouding zal in de ontwikkelfase van de plannen soms onvermijdelijk zijn, maar met dit middel moet zeer bedachtzaam worden omgegaan en zal tot het uiterste beperkt moeten worden, zodat de volksvertegenwoordigers hun werk goed kunnen doen.
- De wereld is in beweging. Als gevolg van oorlogen en ernstige wijzigingen in het milieu zijn veel mensen op drift. Ook in Brunssum moet aandacht zijn voor de vluchtelingen die hopen en eraan moeten kunnen werken om hier een nieuwe toekomst op te bouwen. Toegelaten vluchtelingen moeten worden ondergebracht. Daar horen woningen en banen bij. Bij de bepaling van de woningbehoefte moet dit daarom ook worden meegenomen waarbij integratie onder autochtone bevolking de voorkeur heeft.

3. Werken

Visie

De Brunssumse bevolking werkt voornamelijk in de regio in milieuvriendelijke (MKB) bedrijven en instellingen op het gebied van zorg, welzijn, veiligheid, dienstverlening en toerisme. Milieuvriendelijke productiebedrijven zijn uiteraard ook welkom. Duurzaam ondernemen juichen we toe en bevorderen we.

Missie

- Er zijn voldoende bedrijven in de (Parkstad-)regio die voldoende gedifferentieerde banen bieden.
- Ontbrekende werkgelegenheid in de directe omgeving maakt Brunssum minder aantrekkelijk. De inkomens blijven (te) laag en jongeren trekken weg bij onvoldoende of onvoldoende attractief werk op verschillende niveaus.
- Er moet geen (té) eenzijdige of beperkte (industriële) concentratie van activiteiten zijn.
- Het PAK wil echte, d.w.z. volwaardige, structurele, vaste banen. Een echte baan is een baan waar je zelfstandig van kunt leven en waarin je jezelf kunt ontwikkelen.
- Het banenbestand dient divers te zijn om de mogelijkheden voor een brede laag van de bevolking te vergroten.
- De afhankelijkheid van eenzijdige bedrijvigheid en de risico's in tijden van een neergaande economie dienen te verkleinen.
- Het PAK is zeer kritisch over het soort bedrijvigheid, dat zich in de gemeente wil vestigen.
- De nadruk zal moeten komen te liggen op duurzame bedrijvigheid.
- Overheden, als provincies en gemeenten, kunnen overwegen particuliere initiatieven te steunen. Maar gemeentes mogen en moeten nooit financiële risico's, die bij het bedrijfsleven liggen, (over) nemen.
- Subsidies, gemeenschapsgeld en leningen kunnen hoogstens eenmalig dienen om werkgelegenheidsinitiatieven of bedrijvigheid op te starten en mogelijk te maken.
- Financiële en bedrijfsrisico's zijn altijd voor de ondernemer.

Het PAK wil daarom dat er

- op de Oostflank diverse ontwikkelingen mogelijk moeten zijn waar de mensen uit de regio komen te werken;
- er geen monocultuur ontstaat gericht op een enkele (industrie-)sector. Diversificatie is nodig. "Boulevard-achtige" ontwikkelingen passen binnen dit concept;
- op de Oostflank investeringen plaats vinden in duurzame energie;
- er alleen nog maar plaats is voor schone bedrijven en niet voor "categorie 4" bedrijven;
- zware vervuilers, zoals die er nu zijn, transformeren naar duurzame ondernemingen of moeten plaats maken;
- een zodanige bedrijvenmix is, dat er werkgelegenheid op een divers niveau is, zowel eenvoudig als ook werk voor middelbaar en hoog geschoolden, zodat deze mensen in de regio kunnen blijven.
- werk is voor studenten en vakantiewerkers;
- beroepsscholing voor jongeren en omscholing naar Brunssum halen op allerlei niveaus en voor allerlei vakgebieden: lassers, elektriciens, metaalbewerkers, autotechniek, ict, etc. Wellicht trekt dit ook bedrijven aan;
- een zodanig bedrijvenbestand in Brunssum en de regio ontstaat dat ook arbeidsgehandicapten en bijstandsgerechtigden de kans krijgen op duurzaam en passend blijvend werk.
- de gemeente bij aanbestedingen en projecten van de gemeente afspraken maakt over het percentage van de werkplekken dat voor werkzoekenden en mensen in opleiding bestemd is;
- échte banen komen en geen verdringing op de arbeidsmarkt ontstaat als gevolg van (tijdelijke) banen als tegenprestatie voor een uitkering;

- deze tijdelijke banen gericht moeten zijn op toeleiding naar een vaste aan.
- in de wijken een zo gering mogelijke verkeersoverlast door bedrijfsverkeer is;
- bedrijventerreinen zijn die vooral met openbaar vervoer goed te bereiken zijn;
- in Brunssum eerst de huidige bedrijfsterreinen gevuld worden alvorens nieuwe terreinen ontwikkeld worden.

Het PAK gaat dat doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- het opknappen, invullen of het afstoten van bestaande industrieterreinen in Brunssum;
- verplaatsing van overlast bezorgende bedrijven naar daarvoor bestemde industrieterreinen, waarbij de gemeente de regie neemt;
- een plaats voor kleinschalige brancheontwikkeling, waar ook bedrijven van buiten Brunssum een plaats kunnen vinden (b.v. 'ambachten'-boulevard) en op- en overslagbedrijven;
- het regelmatig bezoeken van bedrijven in Brunssum en Parkstad;
- herinrichting naar de schaal en maat van Brunssum, niet alleen in het centrum maar ook in de wijken;
- bindende afspraken over "wat kunnen ondernemers verwachten van een Gemeente en wat wordt verwacht van ondernemers", o.a. verpaupering van leegstand in het centrum;
- het energiek op zoek gaan naar bedrijvigheid, alleen of in Parkstad verband, geïnitieerd door B&W en het gemeentebestuur.

Planontwikkelingen worden veelal geregisseerd vanuit een regionale benadering. Desondanks is er concurrentie tussen de diverse gemeenten voor wat betreft het vullen van de (veelal matig bezette) industrieterreinen. Alle gemeenten zullen proberen bedrijven binnen te halen of aan zich te binden. Het risico is niet ondenkbeeldig dat dit kostenverhogend werkt vanwege subsidieverstrekking zonder zekerheden voor wat betreft de uitkomst.

Omdat de middelen van de gemeente beperkt zijn, worden vooraf duidelijke afspraken gemaakt over het te verwachten eindresultaat. Achteraf zijn er controles én verantwoording op de daadwerkelijke besteding en resultaten.

Geheimhoudingclausules worden alleen toegepast indien niet anders mogelijk. Raadsleden moeten hun wettelijke controletaak kunnen uitvoeren.

Gerelateerd aan werken is onderwijs en scholing. Een gemeentebestuur heeft weinig zeggenschap over het onderwijs. Als het gaat om wat kinderen moeten leren, waar ze dat kunnen leren, hoe de aanpak ervan is en hoe dat georganiseerd wordt, dan is dat een taak en verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen zelf. Onderwijs dient zodanig ingericht te zijn dat kinderen de kans krijgen om hun eigen talenten te ontdekken. Om uit te kunnen groeien tot mondige, zelfstandig denkende, kritische wereldburgers. Het basis- en voortgezet onderwijs hebben hierin een belangrijke rol. Het voortgezet onderwijs kan hier nog meer werk van maken door stages in het bedrijfsleven en/of maatschappelijke instellingen.

Het PAK vindt dat

- de gemeente een ondersteunende en regisserende taak heeft, vooral bij onderwijsachterstand beleid, leerplicht en schoolverzuim;
- de gemeente voorschoolse educatie moet blijven bevorderen; scholen met veel zorgkinderen financieel ondersteund mogen worden om extra zorgactiviteiten mogelijk te maken;
- de gemeente opvoedingsondersteuning moet bieden aan ouders door cursussen op te zetten vanuit maatschappelijk werk, GGD;
- het beleid ten aanzien van brede scholen voortgezet dient te worden.
- het PAK wil zoveel mogelijk mensen aan het werk in banen waarvan je kunt leven. Banen waarin je kunt ontwikkelen. Het werkgevers servicepunt (WSP) speelt hierbij een zeer belangrijke rol. Iedereen werkt of is maatschappelijk actief naar vermogen.

- echte banen met koopkracht het uitgangspunt zijn. Het kan niet zo zijn, dat werklozen verplicht worden om als tegenprestatie voor een uitkering onbetaald werk te verrichten dat weinig toevoegt en vervolgens weer bestaande banen verdringt.
- geen dwangarbeid voor een uitkering, maar wel uitstroom uit de uitkering door kansen te bieden met scholing, stages en serieuze werkervaringsbanen. Een werkvoorziening moet daarom aangepast werk aanbieden, aangepast aan de beperkingen. Niet de winst, maar de mens staat voorop
- solidariteit tussen de mensen met werk en de mensen zonder werk, ouderen en jongeren, is belangrijk voor een Brunssum waarin voor iedereen plaats is.
- de gemeente mensen meer kansen moet bieden om een plek op de arbeidsmarkt te vergroten, waarbij een onorthodoxe aanpak steeds meer noodzakelijk zal zijn

4. Gezondheid

Visie

Gezondheid is voor iedereen het grootste goed.

Solidariteit, niet de “ ik-maatschappij” van graaien en het recht van de sterkste, maar de “wij-samenleving” van elkaar helpen, elkaar steunen om ieder individu in staat te stellen een eigen bestaan op te bouwen en het maximale uit zichzelf te halen dient het vertrekpunt te zijn. Het PAK gelooft niet in dwang van bovenaf onder het mom van ‘participatie maatschappij’, maar is overtuigd van solidariteit.

Missie

- Daar waar mogelijk moet de gemeente actief proberen te voorkomen dat mensen gezondheidsproblemen krijgen.
- Voorkom dat slecht leefgedrag afstraalt op kinderen.
- Een verscherpte aandacht voor preventie is noodzakelijk en handhaving van de eerstelijnszorg in de buurt is een vereiste.
- Indien een beroep moet worden gedaan op gezondheidszorg, dan moet deze voor iedereen goed en gemakkelijk toegankelijk en bereikbaar zijn. Brunssum heeft voldoende faciliteiten op het gebied van medische verzorging.
- Er is voldoende adequate zorg en de daaraan gerelateerde zorgfaciliteiten zijn op alle niveaus bereikbaar, zorg is lokaal georganiseerd, dicht bij de mensen.
- Een substantiële reserve sociaal domein blijft de komende 4 jaar noodzakelijk

De gemiddelde gezondheidssituatie van de inwoners van Brunssum en die van Parkstad is matig te noemen. Op velerlei gebied scoort de regio niet goed, onder andere op gezondheid. Ziektes als kanker en diabetes komen in grotere mate voor dan in de rest van Nederland. Op risicofactoren als overgewicht en roken scoren de inwoners van Brunssum ook hoog (zorgatlas.nl en gezondheidsmonitor.nl). Voor een deel zijn externe omstandigheden de oorzaak: mijnhistorie, slechte lucht (fijnstof, stank, uitstoot vliegtuigbrandstof), veel lawaai. Met de Randstad zijn we meest vervuilde regio van Nederland.

Armoede en slechte leefgewoonten, deels veroorzaakt door deze armoede zijn ook een belangrijke oorzaak van een slechte gezondheid. Er is nog steeds een groot gevoel van onbehagen en scepticisme in deze regio, dus ook in Brunssum.

Er is een relatie tussen armoede, gezondheid en onderwijs, de (versterkende) gevolgen kunnen zich soms over generaties uitstrekken. Mensen in armoede leven gemiddeld gezien jaar korter.

De zorg decentraliseert en diversifieert meer en meer. Gelden worden over meer specifieke potjes verdeeld. Steeds meer door de overheid geïnitieerde bezuinigingen op het gebied van de zorg komen op het bordje van de gemeente terecht en beperken de financiële mogelijkheden van de gemeente. De aangeboden zorg komt steeds meer onder druk te staan.

Het PAK verwacht daadkrachtig samenwerkend overleg regionaal, provinciaal en eventuele acties ter bestrijding van de toename en gevolgen van verwaarlozing, eenzaamheid en armoede.

Er moet elke 2 jaar een lokale minima effecten rapportage komen. Het PAK wil dat de lokale en provinciale overheden voldoende financiële reservemiddelen vrijmaken om de vanuit de minima effecten rapportage naar voren gekomen problemen aan te pakken.

De kosten voor gezondheidszorg stijgen en zullen blijven stijgen, mede veroorzaakt door de stijgende levensverwachting. De zorg en de keuze over de zorg worden helaas steeds meer als een markt gezien en aan de markt overgelaten onder het mom van ‘vrije marktwerking’. Patiënten zijn nu cliënten. Als gevolg van bezuinigingen op en beperkingen van het verzekeringspakket dreigt voor mensen met

mogelijk een stapeling van gezondheidsproblemen en geringe draagkracht, een verhoogde drempel voor de toegang tot benodigde zorg en daardoor in uiterste gevallen een sociaal isolement. Een verdere verwaarlozing van de gezondheid is dan niet ondenkbaar. Het risico van 'zorgmijding' neemt vanwege de persoonlijke financiële situatie toe. Dit geldt voor vele leeftijdsgroepen. Er dreigt een tweedeling in de zorg tussen gezonde en niet gezonde mensen te ontstaan.

Het PAK vindt dit niet acceptabel en wil dit het liefst voorkomen, op zijn minst de gevolgen daarvan beperken, maar moet daarbij rekening houden met

- het feit dat de zorg en het streven naar marktwerking nationaal geregeld wordt.
- dat aan de landelijke regels van het zorgsysteem als zodanig lokaal weinig gedaan kan worden, wel binnen het raamwerk van de WMO en preventie;
- de stijgende zorgvraag, de zorgkosten, een verschromelend aanbod en uitgekilde zorg;
- een stijgende behoefte aan verschillende soorten zorg;
- het structurele tekort in het zorgbudget, veroorzaakt door de kortingen op de overheidsbudgetten;
- het streven van de overheid naar een 'opgelegde en gedwongen' participatie;
- de algemene financiële situatie van de gemeente.

Het PAK vindt daarom een preventieve aanpak van het allergrootste belang. Dat wil zeggen: zorg voor sport, beweging, ontspanning, zowel binnen als buiten, een schoon leefmilieu, schone lucht, zonder verkeer- en geluidsoverlast, aandacht voor gezonde voeding. De gemeenten kunnen ongewenste bijeffecten van de uitgekilde zorgsector deels opvangen door een ondersteunend WMO- en welzijnsbeleid.

Vanwege de permanente overlast door stank en fijnstof en de geluidsoverlast van de overjarige vliegtuigen, stelt het PAK dat de AWACS basis gesloten moet worden. De Navo weigert de vliegtuigen uit te rusten met schonere en geluidsarme motoren, Onderzoeken tonen in voldoende mate aan dat hierdoor ernstige gezondheidsschade ontstaat en dat er weinig tot geen politieke ambitie wordt getoond om die overlast aan te pakken.

Het PAK is voorstander van initiatieven voor een nationaal zorgverzekeringsstelsel.

Het PAK gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- passende zorgbehandeling/nazorg: (afspraken met) zorgverzekering;
- eigen gemeentelijke initiatieven om voorzieningen op peil te brengen c.q. houden;
- wijken met voldoende sport, speel- en ontspanningsvoorzieningen in de breedste betekenis, dus ook huiskamerprojecten in de wijk, jeu de boules banen, speelveldjes voor kinderen, goed toegeruste sportclubs, enz.
- 2-jaarlijks bevolkingsonderzoek ook naar piekbelasting van geluidsoverlast als gevolg van de AWACS zolang de basis nog open is;
- permanente meting van lucht (fijnstof o.a.) en geluid op voldoende meetpunten;
- levensloopbestendige woningen, zodat mensen zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde buurt en omgeving kunnen blijven wonen, uiteraard met de nodige zorg en aandacht;
- voldoende opvang voor langdurige zorg en 1^e lijnvoorzieningen voor herstel;
- goede medische zorg op regionaal- en buurtniveau; buurtgezondheidscentra (buurtzorgteams);
- veilige wandel- en fietsroutes vanuit de wijken naar het centrum, fietsparkeerplaatsen zodat men eerder geneigd is met de fiets of te voet de stad in te gaan;
- op persoonlijk niveau meer beweging en sociale contacten;
- op lokaal niveau minder verkeer, minder uitstoot en meer veiligheid;
- jaarlijks huisartsenoverleg, vroegtijdige signalering van verhoogde ziekteverschijnselen in wijken;
- vangnet rond de cliënten van kredietbank, thuiszorg, sociale diensten en bijv. Stichting Leergeld, om vroegtijdig signalen van probleemvorming te kunnen waarnemen en op te lossen;
- buurtsport projecten en schoolzwemmen;
- AFCENT sportcomplex open voor iedereen;

- de ondersteuning van lokale initiatieven om roken, gebruik van alcohol en drugs te ontmoedigen;
- structurele educatie over gezondheidsrisico's zoals obesitas.
- bevordering van gezond eten op scholen
- een nationale ziektekostenverzekering

5. Milieu

Fossiele brandstoffen raken op, waardoor de energieprijzen zullen stijgen. Een energiecrisis nadert. Er moet actief gewerkt worden aan het zoeken naar en gebruiken van alternatieve energiebronnen. Het gebruik van fossiele brandstoffen moet de komende jaren sterk verminderen. Op internationaal niveau zijn klimaatafspraken gemaakt (Parijs) om de effecten veroorzaakt door de mens te beperken. Iedereen moet meewerken aan de realisatie daarvan. Niet alleen bedrijven en nationale c.q. regionale overheden. Ook gemeenten en particulieren. Aandacht moet er zijn voor mondiale 'milieuvluchtelingen'. Mensen die huis en haard moeten achterlaten vanwege enorme droogteperioden of enorme wateroverlast.

Visie

Een schoon milieu is een basisrecht voor iedereen.

Brunssum is een groene gemeente. Daarbij gaat het niet alleen om bomen en heesters, maar tevens om het inrichten van een duurzame samenleving. De gemeente geeft zelf het zichtbare voorbeeld door werk te maken van duurzame inrichting van de stad : scheiding afvalwater en oppervlaktewater, straatverlichting met Ledlampen. Denk ook aan zonnepanelen, schoon lokaal transport, zuinig watergebruik en prikkelen van burgers om auto te laten staan. Het inkopen van duurzame goederen en duurzaam aanbesteden zal kernactiviteit moeten zijn. De gemeente heeft een actieve taak en verantwoordelijkheid in het uitdragen en naleven van 'groen en duurzaam beleid'. Mede op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De behoefte aan (fossiele) energie moet afnemen. Er moet zicht komen op energieverbruik om groene alternatieven te kunnen ontwikkelen.

Missie

Wetenschappelijke rapporten tonen steeds meer de negatieve gevolgen van met name fijnstof en geluids- overlast op de volksgezondheid aan. Zeker in dicht bevolkte gebieden en langs drukke wegen en in de nabijheid van vliegvelden. Brunssum is zo'n gebied.

De overlast van (vlieg-)verkeer, vervuilende industrie of andere vervuilende bronnen, zoals de AWACS en de Buitenring, dient te worden voorkomen dan wel te verminderen en daar waar het kan te verdwijnen. Hiervoor moet geld worden gereserveerd. Nieuwe inrichtingen en bedrijven in het centrum en op industrieterreinen dienen vooraf streng getoetst te worden op hinder van geluid, geur, vervuiling, trillingen enz. Na vestiging dient er uiteraard geregelde controle op naleving te zijn. De raad krijgt deze controlerapporten ter inzage. De betrokken instanties treden strikt handhavend op.

Brunssum heeft de ambitie om een groene gemeente te zijn en wil zich als 'Parkstad'-gemeente als zodanig duidelijk profileren. Ze moet derhalve ook een voortrekkersrol op zich nemen en een voorbeeldfunctie hebben en consistent groen beleid voeren. Hieruit vloeit voort dat er in Brunssum geen activiteiten zullen gaan plaats vinden met betrekking tot fossiele brandstoffen als fracking.

Provinciale- en regionale bestemmingsplannen hebben een grote invloed op het milieu in de gemeente Brunssum. Daarom is tijdige bestuurlijke openheid van zaken en daaraan verbonden inspraakprocedures van het grootste belang om een kritische afweging te kunnen maken. Er is een schijntegenstelling tussen milieu en werk. Echter, met juiste informatie en een op een gelijk speelveld, is wel een goede, verantwoorde belangenafweging en keuze te maken. Geheimhouding geeft dan geen pas. Brunssum is een groene gemeente. Dit wordt niet alleen afgemeten aan het aantal bomen in en rond de gemeente, maar ook in een verantwoord beleid op het gebied van duurzaamheid.

Het PAK vindt dat

- het aan de lokale politiek is om te voorkomen dat de Brunssumse bevolking gezondheidsklachten krijgt als gevolg van externe factoren waarvoor op lokaal, provinciaal of nationaal niveau een keuze te maken valt;
- milieu nooit en te nimmer een sluitpost mag vormen. In tijden, waarin het economisch tegen zit, zoals in de financieel-economische crisis of als gevolg van landelijke wetgeving, geldt dit zeker;
- onomkeerbare beslissingen ten koste van het milieu waar mogelijk niet genomen zullen worden of alleen met een groot draagvlak na intensief overleg.
- compensatie voor verloren natuurterrein is niet altijd een alternatief. Een natuurmonument is niet te compenseren.
- de natuur moet principieel gewoonweg in stand worden gehouden, zonder academische discussies over meetresultaten van wat nog wel of niet acceptabel is of binnen de grenzen past.
- de gemeente heeft een actieve voorbeeldfunctie bij het uitdragen van alle mogelijke vormen van duurzaamheid.
- Het moet voor de burger zichtbaar zijn dat de gemeente 'groen' hoog in het vaandel heeft staan.

Het PAK gaat dat doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- het weren van vervuilende industrie uit de directe omgeving.
- zich te blijven inzetten voor sluiting van de AWACS.
- een kritische beoordeling van aanvragen voor nieuwe industrie;
- het weren van nog meer vervuiling, zodat Brunssum niet het schrobputje van Parkstad of de Provincie wordt;
- het actief en gestructureerd meten van luchtvervuiling/ fijnstof en geluidsoverlast en dat die metingen toegankelijk en openbaar meegenomen worden in toekomstig beleid;
- het intensiveren van gemeentelijke controle op milieuvoorschriften.
- Gemeentelijke aandacht voor de bedrijven die de vergunning van de Provincie krijgen;
- sancties op vervuiling door burger en industrie, de vervuiler betaalt;
- actieve stimulering van gebruik van duurzame energie door de gemeente;
- de vervuiler betaalt, maar de gemeente maakt werk van het deelnemen en opzetten van een circulaire economie door onder andere het hergebruik van nog bruikbare materialen te promoten.
- extra aandacht voor hergebruik en recycling, omdat grondstoffen steeds schaarser worden
- duurzaam aanbesteden en inkopen door de gemeente;
- stimulering van gebruik van duurzame energie door bewoners: energie box, verpakkingsconvenant, van afval naar grondstof; energievoorlichter; voortzetting gezamenlijke inkoop en installeren zonnepanelen;
- het gebruik van zonnepanelen bij huurwoningen van woningbouwverenigingen;
- waar mogelijk aan de randen van de gemeente een park voor duurzame energie met windmolens, daar waar mens en dier geen overlast ondervindt;
- een studie naar de mogelijkheden van mijnwaterproject voor alternatieve energie; overschakeling op elektrische auto's, vrachtwagens eigen gemeentelijke dienst; gratis, of nagenoeg gratis aangepast (openbaar) vervoer binnen Parkstad en de aanliggende gemeenten;
- bereikbaarheid grote plaatsen binnen Euregio verbeteren door verbeterd OV en fietsverbindingen, niet door meer asfalt;
- oplaadpunten elektrische fietsen; (bewaakte) fietsenstalling in centrum;
- zitbankjes op wegen van en naar het centrum;
- met uitzondering van de Oostflank, geen nieuwe industrieterreinen. Eerst opwaardering en waar nodig sanering en herinrichting van bestaande terreinen;
- niet gebruikte industrieterreinen teruggeven aan de natuur; definiëren van lokale milieudoelstellingen en jaarlijkse rapportages over milieudoelstellingen;

- bij nieuwbouw het gebruik van regenwater voor o.a. toiletgebruik (gescheiden voorzieningen) stimuleren
- afvoer van regenwater scheiden van riool; inrichten van filtratieszones, wadi 's.
- stimuleren van vergroening van tuinen.
- participatie in promotie van alternatieve energiebronnen om het gebruik van fossiele brandstoffen tegen te gaan;
- het weren van bio-industrie vanwege de milieu- en gezondheidsaspecten
- de manege aan de rand van de Brunssumerheide voldoet al jaren niet aan de eisen. Deze dient gesloten te worden, of verplaatst. De Provincie moet hier handhavend optreden.

6. Veiligheid

Visie

Bewoners van Brunssum moeten zich veilig voelen in hun gemeente.

Missie

Criminaliteit en overlast worden uiteraard niet getolereerd en dienen voorkomen, bestreden en terug gedrongen te worden. Er moet geen schijnveiligheid gecreëerd worden.

Het PAK vindt dat

- veiligheid meer is dan toezicht met camera's;
- veiligheid begint met een positieve manier van samenleven;
- mensen met elkaar in contact moeten blijven, zodat de onderlinge verbondenheid en solidariteit de boventoon zullen blijven voeren;
- mensen zich voor elkaar verantwoordelijk moeten voelen;
- wijkbewoners mede de regie moeten kunnen voeren over hun wijk;
- er een goede klachtenafhandeling nodig is;
- in wijken met een grote sociale cohesie bewoners elkaar makkelijker aanspreken.
- in tijden van terugtrekkende overheden een gemeente niet moet vervallen in een samenleving van 'zoek het lekker zelf maar uit' .
- dat het niet de verplichte 'participatie maatschappij' moet worden, maar dat de overheid een taak heeft mensen bij te staan en te helpen, die dat nodig hebben.

Het PAK gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- opvang en aandacht voor jeugd.
- sport- en ontmoetingsfaciliteiten met op de hedendaagse jeugd toegespitste programma's en de mogelijkheid voor activiteiten als een legale graffitiplek, speelbox, sloopplekken, natuurspeelplekken en struinplekken; verveling moet worden tegengegaan;
- kwalitatief goed welzijnswerk voor jong en oud dat voldoet aan het behoeften en verwachtingspatroon van de aanvrager.
- één loket waar de mensen terecht kunnen en waar ze gehoor vinden.
- makkelijk toegankelijk wijktoezicht door enerzijds bereikbare en herkenbare wijkagenten en anderzijds regulier overleg met het politieapparaat;
- klachten die binnenkomen, via het gemeentelijk centraal Meldpunt Overlast, omzetten in resultaat;
- het vervullen van taakstraffen in de eigen wijk;
- de Buurtveiligheidsmonitor in alle wijken;
- bemiddeling bij burenruzies;
- vroeg signaleren en bestrijden van problemen die kunnen leiden tot huiselijk geweld en kindermishandeling;
- een vangnet voor iedereen die het nodig heeft.
- mensen worden niet overgelaten of uitgeleverd aan 'de participatiemaatschappij';
- een jaarlijkse toetsing van de APV;
- meer handhaving;
- Politie Keurmerk Veilig Wonen;
- sensor gestuurde (straat)verlichting, uiteraard energiezuinig, waar dat kan en nodig is.
- De wijkagent moet zichtbaar zijn in de wijk. Een oor hebben voor de bewoners.

Veiligheid kost geld maar brengt ook geld op. Inspanningen die nodig zijn komen terug in de welzijnsnota, subsidieverordeningen en de begrotingsrondes. Geld wordt geoormerkt, ook op lange termijn. De burgemeester heeft als portefeuillehouder een belangrijke rol in handhaving, preventie en de (wijk)veiligheidsplannen. Het PAK zal vragen om regelmatige rapportages en verantwoording. Camera's bieden geen oplossingen, maar helpen wel met het opsporen. Het PAK is geen voorstander van vaste camera's. Tijdelijke registratie via mobiele camera's in probleemsituaties is toegestaan. Dit wel pas na overleg met de wijk.

7. Welzijn en sport

Visie

Alle Brunssummers hebben toegang tot de beschikbare welzijnsvormen. Iedereen moet zo veel mogelijk mee (kunnen) doen aan het maatschappelijk leven. Er is respect voor mens, dier en milieu, de gemeente dient dit te ondersteunen en mogelijk te maken.

Missie

Elke Brunssummer, ongeacht herkomst, overtuiging, geaardheid, geloof, fysieke constitutie of financiële situatie wordt serieus genomen en moet actief deel kunnen nemen aan de samenleving. De gemeente en de daarvoor bedoelde instellingen zoeken actief contact met de diverse belangengroeperingen en mogelijke participanten.

Een onvoldoende of foutieve focus kan mogelijk isolement, vereenzaming, gevoel van onveiligheid of asociaal gedrag tot resultaat hebben. Dit kan ingrijpende gevolgen hebben voor individuele personen, maar ook voor de samenleving.

Als er subsidie wordt verstrekt moet vooraf een goede afweging gemaakt worden waar het geld aan besteed wordt en hoe het besteed wordt. Er worden duidelijke doelstellingen geformuleerd over wat verwacht wordt wat er met de beschikbaar gestelde gelden en middelen bereikt dient te worden. Tussentijds en achteraf wordt gemeten of de doelstellingen gehaald zijn. Subsidieontvangers worden aangesproken op hun (eventueel niet behaalde) resultaten. Indien nodig moeten er maatregelen getroffen worden wanneer langdurig blijkt dat doelstellingen niet gehaald worden. Nieuwe doelstellingen moeten opnieuw beoordeeld worden. Gaandeweg kan de subsidievraag inhoudelijk veranderen omdat de behoeften of uitgangspunten veranderen. Daarom moet er samenwerking zijn tussen welzijnswerk, scholen en politie, om te zien of de subsidiegelden nog steeds goed ingezet worden. Een resultaatverplichting, geen inspanningsverplichting. Welzijnsbeleid mag niet de sluitpost van de begroting zijn. De basis voor goed welzijnswerk wordt neergelegd in diverse plannen die met betreffende deskundigen en burgers worden opgesteld. Bezuinigingen op muziekonderwijs, jongeren- en ouderenwerk zijn uit den boze.

De gemeente voert een proactief beleid met betrekking tot het informeren van de burgers van de beschikbare gemeentelijke diensten en voorzieningen. Communicatie is essentieel voor het contact tussen gemeente en burger, maar ook van de burger naar de gemeente.

Maatwerk naar de burger, dat is de boodschap.

Het PAK vindt dat

- persoonlijke vrijheid, individualisering, samenleving en solidariteit vaak met elkaar in conflict komen;
- er zeer zorgvuldig en respectvol moet worden omgegaan met ieders belangen en de afweging daarvan;
- de gemeente en de daarvoor bedoelde instellingen (pro-)actief contact moeten zoeken met de diverse belangengroeperingen bij de diverse beleidspunten.
- nieuwe vormen van saamhorigheid ontdekt zullen moeten worden en gestalte moeten krijgen;
- er steun dient te zijn voor alle vormen van zorg en de opvang van mensen in nood, dak- en thuislozen, niet alleen die uit Nederland, maar ook uit diverse brandhaarden;
- zingeving en humanisering van ons bestaan voorop moeten staan;
- dat sociale cohesie van de diverse bevolkingsgroepen bevorderd moet worden en dat
- de gemeente daar een belangrijke, actieve rol in dient te spelen;

Het PAK gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- de zorg voor de ontwikkeling van een prettige leefomgeving;
- de mogelijkheid dat iedere burger zelf kan bepalen hoe het individuele leven wordt ingericht, waarbij er sprake is van rechten en plichten
- doelgroepgerichte beleidsplannen voor Wonen, Welzijn en Zorg;
- zorgverlening door professionele instellingen;
- steunen van burgerinitiatieven/ belangenvertegenwoordiging, indien dat binnen de visie van het PAK past;
- een verdere ontwikkeling van het sociaal domein met maatwerk voor de betrokkenen;
- een actieve rol van de lokale overheid om mensen langer thuis te laten wonen.
- voorkomen en bestrijden van eenzaamheid is daar een belangrijk onderdeel van;
- het voorkomen en bestrijden van alle vormen van racisme en discriminatie;
- buurtsport projecten;
- behoud van schoolzwemmen; een gevarieerd aanbod van kunst, cultuur en sport;
- verlenen van organisatorische en/of financiële steun aan alle verenigingen of initiatieven die met goed onderbouwde aanvragen komen.
- creëren van jeugdhonken;
- kinderopvang en buitenschoolse opvang;
- blijvende ondersteuning van vrijwilligerswerk (nu belangrijker dan ooit te voren);
- per wijk een inloopcentrum waar je terecht kunt voor vragen, problemen, invullen papieren, enz.(buurt inloopcentra, participatiesamenleving; buurtzorgteams).

8. Verkeer

Visie

Vanuit de regio moet Brunssum goed en veilig bereikbaar zijn. Binnen de gemeente zelf moeten het centrum en de wijken goed, makkelijk en veilig bereikbaar zijn. Schone en milieuvriendelijke oplossingen staan voorop. Fietsers, voetgangers en (goed, goedkoop/gratis) openbaar vervoer zijn belangrijk. Steeds meer asfalt is geen oplossing. Dat vergroot de aantrekking van verkeer. Verplaatsen van problemen leidt tot niets. Vrachtverkeer wordt gemeden, lokaal vrachtverkeer is uitstoot vrij.

Missie

Onderzoeksrapporten laten de buitengewoon schadelijke gevolgen van fijnstof en geluid, veroorzaakt door verkeer, op de fysieke en psychische volksgezondheid zien. De overheden zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van de overlast en moeten waar nodig deze overlast terugdringen. Terugbrengen van de maximale snelheid ter beperking van de fijnstof-uitstoot is daarbij een wezenlijk element. Niet alleen op doorgaande wegen maar ook in de kernen. Er wordt handhavend opgetreden.

Het oplossen van de regionale en lokale verkeersknelpunten door een optimalisering van de bestaande verkeersstromen. Gratis of, op zijn minst, heel goedkoop adequaat openbaar vervoer tussen de kernen van de Parkstad gemeenten zal ertoe bijdragen dat de verkeersstromen minder overlast door stank, fijnstof, verkeersgeluid en verkeersdrukte zullen geven. Voetgangers en fietsers kunnen veilig vanuit de wijken naar het centrum of de scholen waar de lucht schoon is door het weren van vervuilend verkeer.

Het PAK vindt daarom dat

- voorkomen moet worden dat woonwijken slecht en/of onveilig te bereiken zijn.
- voetgangers en fietsers hoge prioriteit moeten hebben.
- autoverkeer ingeperkt moet worden en waar mogelijk uit het centrum geweerd worden om gezondheidsrisico's te beperken. Ook het bederven van woongenot door geluid, stank en stofoverlast moet beperkt worden;
- het centrum en de omgeving van Brede Maatschappelijke voorzieningen vrachtverkeervrij moeten zijn.
- voor de bevoorrading van alle bedrijven en winkels in Brunssum zullen (milieuvriendelijke) alternatieven gezocht moeten worden.
- parkeren bij scholen moet ontmoedigd worden. Niet alleen vanwege de verkeersveiligheid maar ook vanwege de milieuaspecten (fijnstof etc.) maar ook vanwege het 'bewegingselement'.

Het PAK gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- goedkoop of nagenoeg gratis openbaar vervoer tussen de omringende kernen als onderwerp op de agenda van Parkstad en provincie;
- bewaakte fietsstalling(en) in het centrum;
- alleen veilige, goed verlichte en aangelegde fiets- en wandelpaden, vooral naar scholen en naar het centrum maar ook op plekken waar daar vanwege veel fietsverkeer om gevraagd wordt;
- voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen en auto's;
- voldoende rustplekken (banken) op de looproutes in en naar het centrum; consequente politiecontroles op 'hufter'gedrag in winkelgebieden, en op doorgaande en sluiptwegen;
- reguliere geluids- en stankmetingen en de daarbij behorende evaluaties en acties; bevorderen van (gratis) parkeren aan de rand van de gemeente;
- optimalisering van bestaande verkeersstromen.

9. Sociale aangelegenheden

Visie

Ieder mens is uniek en heeft het recht om al dan niet actief mee te doen aan de steeds veranderende samenleving. De deelname aan de maatschappij moet passen bij de persoonlijke mogelijkheden.

Missie

Zonder een specifiek minder validen- en armoedebeleid zal een aanzienlijk deel van de Brunssumse bevolking aan de zijlijn komen te staan. De drempels om deel te kunnen nemen aan de samenleving kunnen te hoog zijn. Zonder persoonlijke aandacht, aanpak en ondersteuning zullen die drempels niet verdwijnen.

Het PAK wil voorkomen dat mensen niet of maar gedeeltelijk de mogelijkheid hebben om aan de samenleving te kunnen deelnemen. Brunssum ontwikkelt en voert een zodanig sociaal-, gehandicapten- en armoedebeleid waardoor iedereen de mogelijkheid wordt geboden deel te nemen aan de samenleving.

Het PAK vindt dat

- de gemeente een dermate gedifferentieerd armoedebeleid moet voeren dat geen beroep hoeft te worden gedaan op ondersteunende voorzieningen die door derden worden aangeboden zoals de voedselbanken;
- de gemeente Brunssum een gehandicaptenbeleid dient te voeren dat is uitgewerkt in samenwerking met doelgroepen;
- de gemeente uiteraard de verantwoording heeft voor een juiste toepassing en uitvoering van de sociale wetten maar moet het maximale halen binnen de mogelijkheden binnen de wet.
- de gemeente kan meer doen dan de letter van de wet toepassen. De gemeente neemt verantwoordelijkheid;
- schuldhulpverlening een onderdeel moet zijn van gemeentelijk beleid, maar ook hier geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Hier heeft de gemeente een belangrijke rol in;
- er in het belang van het individu altijd gekeken moet worden naar maatwerk bij de uitvoering.

Het PAK gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor

- burgers, die op welke wijze dan ook afhankelijk zijn van een uitkering, actief betrekken bij de samenleving en te laten merken dat ze er ook bij horen;
- de burger als klant centraal te laten stellen. De afstand burger tot de gemeente moet zo kort mogelijk zijn;
- het stimuleren van een vooral zinvolle en nuttige invulling van het bestaan voor die mensen die niet (meteen) aan het werk kunnen. Dit moet niet ten koste gaan van bestaande banen. Geen onzinnige trajecten maar motiverend zodat het ook toegevoegde waarde heeft voor zowel het individu als de samenleving.
- het voorkomen van 'slavenarbeid' onder het mom van mensen activeren
- duidelijke termijnen en perspectief wat betreft "werken voor de uitkering"
- de Brunssumse sociale en economische geschiedenis, waarin het mijnleven centraal staat, te koesteren.

- de mijngeschiedenis als voorbeeld van sociale betrokkenheid en waardering onder de aandacht van kinderen en jongeren brengen.
- het inloopcentrum voor koempels moet een blijvend karakter hebben.
- meer aandacht in scholen om dit cultuurgood over te dragen op volgende generaties.
- de gevraagde en ongevraagde adviezen van de SMO cliëntenraad en deze mee te nemen in de definitieve besluitvorming
- de toegankelijkheid van openbare gebouwen, winkels, banken, enz.

De afstand tussen arm en rijk wordt steeds groter. Na het basisonderwijs scheiden de wegen van veel klasgenoten zich. Ze zullen zich daarna steeds minder ontmoeten. Omdat ze andere opleidingen volgen, andere banen zullen krijgen en andere kansen gaan krijgen.

Gezondheidsrisico's als gevolg van de ongunstige omstandigheden kunnen zich over generaties uitstrekken. De levensverwachting voor de mensen aan de onderkant van de samenleving is lager.

Het PAK ziet kritisch toe op toepassing en uitwerking van de onderdelen benoemd in bovenstaande missie. Het PAK is waar mogelijk vertegenwoordigd tijdens overlegmomenten betreffende sociaal beleid en luistert naar en informeert de mensen die het betreft. Het PAK ondersteunt actief de burger door middel van ombudswerk en treedt regelmatig in overleg met cliëntenorganisaties.

10. Vergrijzing en krimp

De Parkstadregio en Brunssum hebben te maken met een forse vergrijzing. Er komen dankzij de medische wetenschap en verbeterende leefgewoonten meer ouderen. Maar veel jongeren trekken weg uit de regio op zoek naar geschikte banen omdat die in deze regio niet of onvoldoende voorhanden zijn. We vergrijzen en ontgroenen tegelijkertijd. Er is sprake van dubbele vergrijzing.

Gevolg: het risico op een vermindering van het inwonertal van Brunssum in de komende jaren met alle gevolgen van dien voor de leefbaarheid.

Visie

Het PAK wil dit proces zo veel mogelijk keren, maar wil niet krampachtig sturen op het in stand houden van de huidige inwoneraantallen. We kunnen deze ontwikkeling niet of maar beperkt tegenhouden. In veel regio's en op veel plaatsen buiten de Randstad zal de bevolkingsomvang ook teruglopen. Onze inzet moet zijn de leefbaarheid van Brunssum in stand te houden. Dat betekent minder met groei bezig zijn, maar meer kijken naar consolidatie van de situatie. Verwijderen van aftandse voorzieningen en woningen die niet meer van deze tijd zijn en vervangen door adequate nieuwbouw. Investeren in kwaliteit en kijken naar behoeftes van Brunssum en de regio. Maak bewuste keuzes om met beschikbare middelen het maximaal rendement te behalen.

Missie

Het behoud en versterken van de kwaliteiten van Brunssum: groen, gastvrij, genoeg voorzieningen, evenementen en een rijk verenigingsleven. De aandacht moet verschuiven naar een passende omvorming, naar kwaliteit i.p.v. kwantiteit. Minder focus op groei en meer aandacht voor de ruimte en nieuwe groenverbindingen vanuit de stad naar het buitengebied.

Het PAK gaat dit doen door

- de voorzieningen in Brunssum toegankelijk te maken voor meerdere groepen gebruikers;
- de samenwerking tussen gemeente en doelgroepen op dit gebied als een 'must' te zien.
- In de wijkpunten voorzieningen te realiseren die wonen, welzijn en zorg bij elkaar brengen
- maak voorzieningen die sociale contacten tussen verschillende inwonersgroepen mogelijk maken, goed en makkelijk bereikbaar voor de iedereen;
- de ontwikkeling en stimulering van een diversiteit in banen op allerlei niveaus in Brunssum en directe omgeving om vooral de jeugd zoveel mogelijk in de regio te houden;
- voortdurend de aandacht te vragen voor de in de afgelopen jaren ontwikkelde minimaregelingen, deze te monitoren en te evalueren, waar nodig aan te passen en te actualiseren ter voorkoming van toename van armoede, rekening houdend met de Brunssumse situatie;
- het belang van wijksteunpunten in de opvang en begeleiding van ouderen en mensen met een beperking
- extra aandacht voor mensen die door de regelgeving buiten de boot dreigen te vallen, zoals mensen die geen indicatie meer krijgen voor dagopvang en dagtherapie of mensen die wel indicatie krijgen maar geen vergoeding krijgen voor de gemaakte kosten, met als gevolg, dat ze in een negatieve spiraal terechtkomen, waardoor eenzaamheid op de loer ligt.

11. Recreatie en vrije tijd

Visie

Naast wonen en werken moet Brunssum ook een fijne plaats zijn voor recreatie en ontspanning zonder het woon- en leefgenot van burgers aan te tasten.

Missie

Zowel de eigen inwoners als toeristen moeten graag hun vrije tijd in Brunssum willen en kunnen doorbrengen. Mensen uit Brunssum moeten zich op allerlei wijzen binnen de gemeentegrenzen kunnen ontspannen. Het verenigingsleven levert hierin een belangrijke bijdrage. De voetbalclub, de tennisclub, de carnavalsvereniging, de bridgeclub, de harmonie, het maakt niet uit. Mensen brengen vaak vele uren door op een vereniging. Een vereniging zorgt voor sociale contacten, zorgt voor saamhorigheid, zorgt voor tijdverdrijf. De maatschappelijke rol van een vereniging is groot. Ook andere, nieuwe vormen van ontspanning en vrije tijdsbeleving moeten mogelijk blijven of ondersteund worden: café, restaurant, natuurbeleving etc.

Het Pak gaat dit doen door te benadrukken en aandacht te vragen voor:

- accommodaties van clubs en verenigingen, die goed onderhouden moeten zijn; de verenigingen dienen dan ook over goede accommodaties te beschikken, zodat leden zich fijn voelen bij hun club en optimaal kunnen presteren of juist ontspannen;
- het betrekken van jongeren bij het verenigingsleven, niet alleen als sport of hobby, maar ook als vrijwilliger.
- voldoende subsidie en steun aan alle verenigingen mits de vereniging een transparant en (na de goedkeuring van de gemeente) een goed financieel beleid hanteert;
- voldoende evenementen in Brunssum, maar er mag geen overkill komen
- omwonenden worden tijdig geïnformeerd over de evenementen
- de overlast voor omwonenden wordt zo beperkt mogelijk gehouden of voorkomen;
- vereenvoudiging van procedures om evenementen in Brunssum te kunnen organiseren
- de vastgestelde evenementennota als kader;
- het Schutterspark, dat een volkspark dient te blijven met gratis toegang en een diversiteit moet bieden op het gebied van activiteiten, horeca en natuurbeleving
- de gemeente stelt een beheerderscommissie in van exploitanten, bewoners van aangrenzende wijken en natuurmonumenten, die structureel overleg voeren over de ontwikkelingen van en binnen het park;
- het aantal regels voor de horeca dat mogelijk verminderd en versoepeld kan en moet worden; het moet makkelijker zijn voor horeca om bij bijzondere data (oudejaarsavond, Koningsdagen, carnaval e.d.) flexibele openingstijden te hanteren;
- het inrichten van groene wandel- en fietsroutes, waarbij met name thema's aan de orde zijn als de pottenbakkerstijd, nieuwe en oude monumenten, mijnverleden, enz.
- de Brikke Oave een gemeentelijk ontmoetingscentrum is voor alle burgers en verenigingen, waarbij de belangen van de burger voorop staan en de verenigingen niet de dupe mogen worden van hoge prijzen.

12. Financiën

Visie

Brunssum kent een grote groep inwoners met een minimuminkomen. Waarschijnlijk verandert de demografie in de toekomst en wellicht treedt daardoor een verbetering op. Een terughoudend belastingen- en tarievenbeleid, waar nodig geflankeerd door gericht minimabeleid, is dan ook gewenst. Gratis parkeren is en blijft een voorwaarde zodat Brunssum aantrekkelijk blijft voor alle bewoners en bezoekers.

De lokale belastingen voor burgers en bedrijven moeten op een aanvaardbaar niveau blijven en zo min mogelijk stijgen. Burgers en bedrijven mogen niet door de lokale belastingdruk in de financiële problemen komen. Een verantwoord armoede- en kwijtscheldingsbeleid dient hierop afgestemd te zijn. De sterkste schouders dragen de meeste lasten.

Missie:

Brunssum streeft naar een sluitende begroting.

De inkomsten van de gemeente bestaan uit middelen die van het rijk ontvangen worden en inkomsten uit belastingen, die burgers en bedrijven opbrengen. Een groot deel van de inkomsten wordt gebruikt voor betaling van bijstandsuitkeringen, voor ondersteunende regelingen voor mensen in achterstandssituaties, en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Dit betreft voornamelijk uitvoering van wettelijke taken. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de salariskosten van het personeel, rente en afschrijvingen min of meer vaste uitgavenposten waardoor er weinig vrije speelruimte voor de gemeente over blijft.

Er zijn maatregelen nodig om ook voor de komende jaren een sluitende begroting te kunnen realiseren, waarbij er op allerlei terreinen principiële keuzes gemaakt moeten gaan worden. Het kan niet zo zijn dat een begroting sluitend wordt gemaakt in meerjarenperspectief op basis van incidentele middelen.

Voor het PAK zijn de uitgangspunten soberheid, geen overbodige luxe. De overheadkosten moeten zo laag mogelijk gehouden worden om keuzes in de sociale sector te kunnen verwezenlijken. De gemeenten, niet alleen Brunssum, worden hard getroffen door rijksbeleid. Enerzijds zijn steeds meer taken overgeheveld naar de gemeenten. Er komt dus druk te liggen op het ambtelijk apparaat, maar er worden niet genoeg middelen overgeheveld. De uitvoering van de WLZ en jeugdzorg zorgen voor een enorme impact op de gemeentelijke begroting. Gemeenten ondervinden problemen met de zogenaamde objectieve verdeelsleutels die het rijk hanteert om gelden te verdelen. De krimp biedt in de toekomst niet alleen problemen, maar vermoedelijk ook kansen, omdat het hoog op de landelijke politieke agenda gezet is. Hoe dan ook. De beschikbare vrije financiële ruimte is dus zeer beperkt.

Daarom wil het PAK

steeds de nadruk blijven leggen op, en ook meewerken aan, verantwoorde, onderbouwde keuzes, waarbij steeds opnieuw een aantal afwegingen gemaakt moeten worden:

- wat kost het de gemeente, wat levert het op en voor wie?
- dragen ook de sterkste schouders de zwaarste lasten?
- wat zijn de alternatieven? Welke scenario's zijn er
- hoe zijn die uitgewerkt?
- wat is de draagkracht onder de bevolking?
- is het voorstel c.q. de begroting transparant?
- blijft de begroting in evenwicht (structurele uitgaven dekken uit structurele inkomsten)?
- moeten we dit zelf oplossen of is er samenwerking met anderen mogelijk?
- maakt het deel uit van de kerntaken van de gemeente?

- is er een eerlijke afweging van de mogelijke risico's?
- wat zijn de gevolgen?
- wie gaat de gevolgen dragen bij tegenvallende resultaten?
- hoe is dat afgedekt?
- het aantal wethouders moet gebaseerd zijn op het te verrichten werk en niet op het aantal coalitiepartijen dat een meerderheid moet vormen

Het maken van een sluitende begroting blijft een flinke klus met moeilijke keuzes, waarbij geen onderwerpen op voorhand gespaard zullen kunnen worden.

13. Brunssum en de rest van de wereld:

OPROEP VOOR EEN POLITIEK ZONDER RACISME

Het Progressief Akkoord zegt NEE tegen racisme

- alle mensen zijn gelijk en krijgen derhalve gelijke kansen;
- discriminatie vanwege gender, huidskleur, godsdienst, cultuur, nationaliteit of etnische herkomst is niet alleen onaanvaardbaar maar ook onwettig;
- racisme zet mensen tegen elkaar op, zaait verdeeldheid en doet haat ontstaan;
- migranten staan onterecht bloot staan aan racisme, vernederende opmerkingen, pesterijen en ongelijke kansen;
- samenleven met verschillende culturen leert ons de waarde en beperktheden van elke cultuur, ook de onze, in te zien. Brunssum heeft een historie van diversiteit.

Wij verbinden ons ertoe om alle vormen en uitingen van racisme en discriminatie uit onze gemeente te weren. Niet alleen omdat er een wettelijke grondslag voor bestrijding is. Maar ook omdat het voor ons niet aanvaardbaar is dat mensen in de hoek worden gezet of gediskwalificeerd. Voorstellen met een discriminerend karakter worden niet gesteund maar te allen tijde strikt afgewezen. Het PAK zal discriminatie en racisme altijd aan de kaak stellen.